

Vrienden van het Spoorwegmuseum

Vereniging

Vrienden Dienst - digitaal Jaargang 4, Nummer: 39

Lezing op 23 september 2020

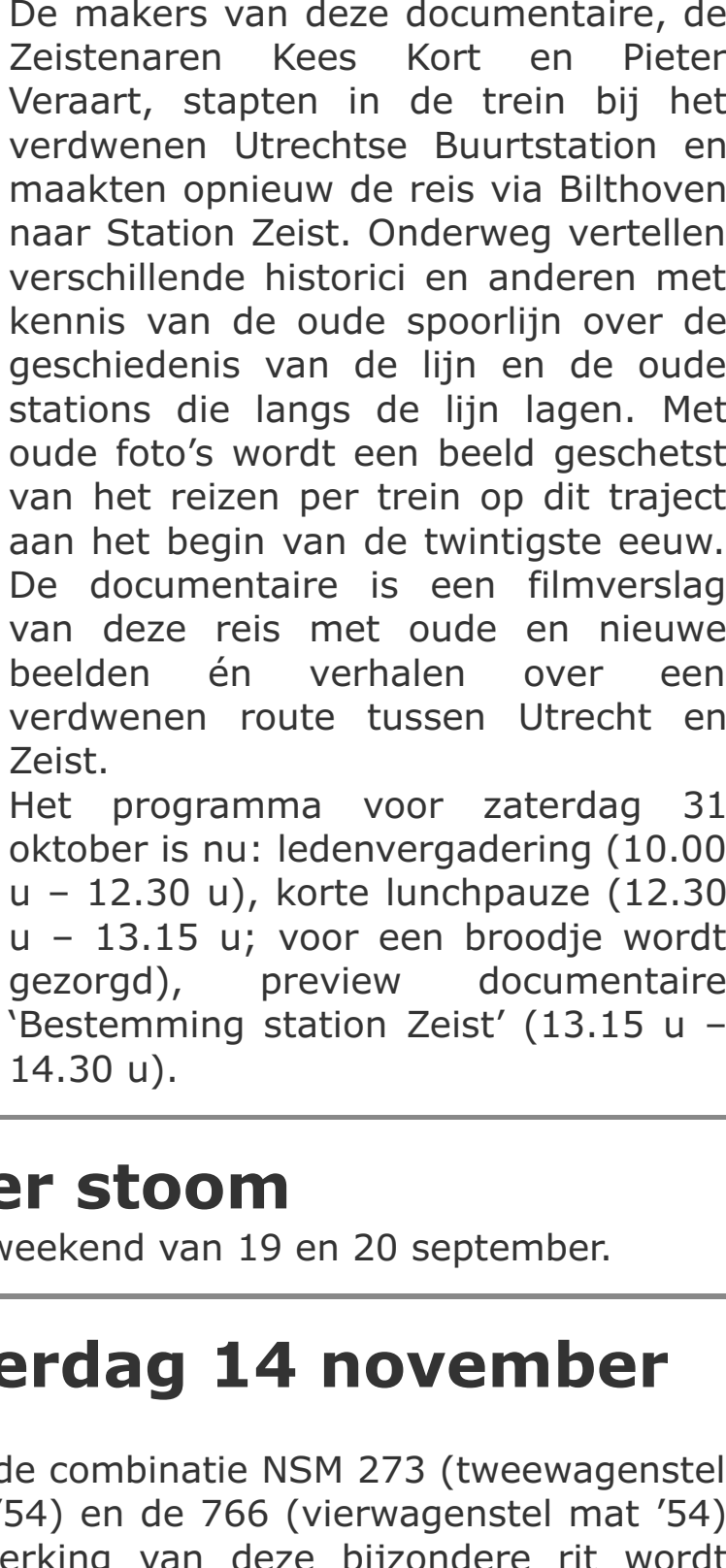
Door **Tuur Verdonck**, conservator van het Spoorwegmuseum.
Woensdagavond in het Spoorwegmuseum. [Zie onze website voor de aanmelding en voor de details.](#)
De lezing gaat over de expositie "Truffels, Tosti's, Treinen": Eten en drinken in de trein. In de vorige editie van de digitale Vriendendienst kon u het al lezen: op 23 september geeft Tuur Verdonck (conservator in het museum) een lezing over het onderwerp 'Eten en drinken in de Trein'. Dit alles natuurlijk in relatie tot de succesvolle tentoonstelling over dit onderwerp die nog tot 15 november te bezoeken is (mogelijk zal deze verlengd worden, nog even wachten op de juiste data). De Vrienden zullen op deze avond meer te weten komen over de bijzondere rijtuigen die op de tentoonstelling te zien zijn.

Daarnaast wordt een kijkje achter de schermen gegeven over het samenstellen van de tentoonstelling. Er zijn exclusieve verhalen over het 'eten en drinken in de trein' die niet te zien/horen zijn op de tentoonstelling. Natuurlijk wordt een bezoek gebracht aan de fantastisch gerestaureerde RD 7659, het pronkstuk van de tentoonstelling.
De lezing wordt georganiseerd in het Spoorwegmuseum, afhankelijk van het aantal deelnemers in de Bedrijfschool of de Wachtkamer 3e klasse. De Bedrijfschool heeft de voorkeur daar van hieruit het bezoeken aan de rijtuigen dan dichterbij is.
Zoals vanouds: het museum is open om 18.30 uur en de presentatie vangt aan om 19.00 uur. Het einde is uiterlijk om 21.30 uur.

Nog meer informatie over bijeenkomsten

Op 20 oktober een lezing van Arjen den Boer over de TEE

Aansluitend aan de aankondiging in de VriendenDienst herinneren wij u er in deze **VriendenDienst-digitaal** alvast aan de **presentatie van Arjan den Boer op dinsdag 20 oktober over de vormgeving van de Trans Europ Express**. De nadruk zal liggen op de Nederlands-Zwitserse treinstellen. Arjen zal ingaan op het ontwerp van het materieel, inclusief een vroeg prototype, maar ook op het TEE-logo dat door een Utrechtse kunstenaar werd gemaakt. Daarnaast zal hij veel fraai ontworpen affiches voor de TEE laten zien uit zijn eigen verzameling en die van het Spoorwegmuseum. Arjan den Boer is publicist over spoorwegen, design en architectuur en tevens rondleider bij het Spoorwegmuseum.

De locatie is wederom het Spoorwegmuseum. De zaal is open om 18.30 u, we beginnen om 19.00 u en proberen rond 21.30 u af te sluiten.

Algemene Leden Vergadering met een middag programma

Op zaterdag, de 31ste oktober houden wij onze jaarlijkse ALV. Door de coronamaatregelen hebben we helaas moeten uitstellen tot deze herfst. De ALV vindt plaats in de Bedrijfschool van het Spoorwegmuseum.

De makers van deze documentaire, de Zeistenaren Kees Kort en Pieter Veraart, stapten in de trein bij het verdwenen Utrechtse Buurtstation en maakten opnieuw de reis via Bilthoven naar Station Zeist. Onderweg vertellen verschillende historici en anderen met kennis van de oude spoorlijn over de geschiedenis van de lijn en de oude stations die langs de lijn lagen. Met oude foto's wordt een beeld geschetst van het begin van de twintigste eeuw. De documentaire is een filmverslag van deze reis met oude en nieuwe beelden en verhalen over een verdwenen route tussen Utrecht en Zeist.

Voor de aanwezigheid bij de ALV in Utrecht kunt u zich vanaf 25 september aanmelden via onze website. Daar kunt u desgewenst ook de vergaderdocumenten downloaden. Daar de ruimte in de zaal door alle maatregelen beperkt is wordt gewerkt aan de mogelijkheid om via streaming de vergadering ook thuis te volgen.

Het programma voor zaterdag 31 oktober is nu: ledenvergadering (10.00 u - 12.30 u), korte lunchpauze (12.30 u - 13.15 u); voor een broodje wordt gezorgd), preview documentaire 'Bestemming Station Zeist' (13.15 u - 14.30 u).

Middagprogramma

Via ons contact met het museum is het mogelijk geworden de Vrienden aansluitend aan de ledenvergadering de 'preview' aan te bieden van de documentaire **"Bestemming Station Zeist"**.

Arend onder stoom

De Arend is weer onder stoom in het weekend van 19 en 20 september.

Vriendenrit 2020, zaterdag 14 november

Onze jaarlijkse Vriendenrit gaat door! Het is de bedoeling dat we gaan rijden met de combinatie NSM 273 (tweewagenstel mat '46) en NSM 386 (tweewagenstel mat '54) en de 766 (vierwagenstel mat '54) van de Stichting Hondekop. Aan de uitwerking van deze bijzondere rit wordt gewerkt. U leest daar binnenkort meer over. (Deze Vriendenrit was oorspronkelijk gepland voor 31 oktober als aansluiting op de ALV, maar moest verplaatst worden.) Zie ook de bijdrage over het technisch onderhoud aan deze stellen.

Hondekop en Muizenneus onderweg voor onderhoud.

De Hondekop en Muizenneus moesten voor onderhoud naar Leidschendam. Dat ging niet onopgemerkt voorbij bij de treinfliefhebbers, het internet stond bol van de foto's en filmpjes. [Klik hier](#).

Eten op het spoor waar kan dat nog?

Cartoon van Hans Proper

Video's over de expositie TTT

Er is een nieuwe video gemaakt van de "TTT-expositie" die wordt gedeeld op de social media kanalen. [Bekijk deze video hier](#). Er valt veel te zien en te horen op het internet betreffende deze informatie tentoonstelling. Met alle aandacht voor restauraties van de trein zou je bijna vergeten worden dat er ook nog treinen reden zonder die fantastische keukens met bediening!

Hier nog een paar filmpjes van Tuur Verdonck betreffende deze expositie:

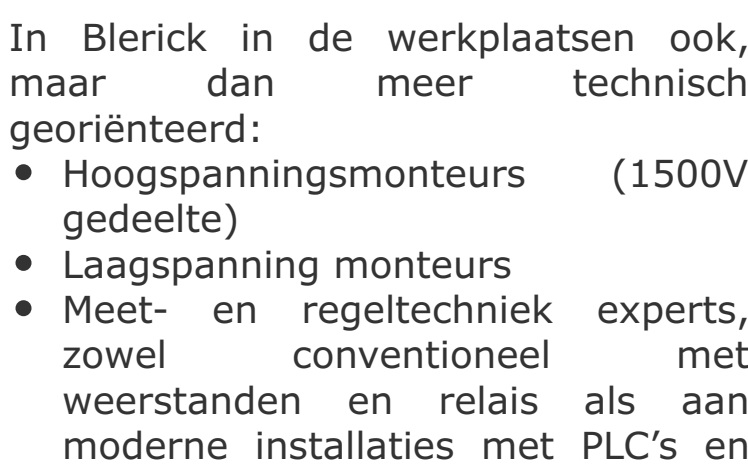
<https://www.youtube.com/watch?v=CnBAqB3jS20&feature=youtu.be>

<https://www.youtube.com/watch?v=9uXZv5kzJ3c&feature=youtu.be>

<https://www.youtube.com/watch?v=GFnKD2j7pc&feature=youtu.be>

Fotoboek van de HEEMAF

Heemaf uit Hengelo was een belangrijke fabrikant en toeleverancier voor ons spoorwag materieel. Ter ere van het 100ste door de HEEMAF voor het voor de Nederlandse Spoorwegen geproduceerde elektrische motorrijtuig, stelde de fabrikant een fotoboek samen. De foto's werden gemaakt tijdens een proefrit op 9 juli 1935, waarbij toenmalig NS-directeur Mr. Dr. H. van Manen aanwezig was. Dit honderdste motorrijtuig was de NS 201 (bestaande uit mC9601 en mBC9501), het eerste treinstel van het stroomlijnmaterieel 1935. HEEMAF had daarvoor onder andere de elektrische installatie van een groot aantal Mat '24 motorwagens (Blokkenendozen) geleverd. Het boek werd destijds aangeleverd aan directeur Van Manen en werd deze week door zijn kleinkinderen overhandigd aan het Spoorwegmuseum. Het boek bevat een aantal prachtige foto's van mat '35 (Hoek van Hollanders) en de directie van de spoorwegen in die tijd. Mat '35 was de voorloper van mat '36 die we leuk te representant treinstel 252 in de museumcollectie hebben. Het fotoboek is een meete aanwinst voor de afzonderlijke collecties.

Vrijwilligers gevraagd

Op verschillende plekken in het Spoorwegmuseum is weer het nodige werk verzet door de vrijwilligers. Zo moesten er nog een aantal opschriften op rijtuig Plan D RD 7659 worden aangebracht. Verder staat mat '64 treinstel 876 weer te krijgen, de buitenkant is helemaal gepoetst (daarbij geholpen door een jongere generatie vrijwilliger, zie foto). Binnenin zijn de laatste restanten - en een vierlating grote vitrinekasten, een stapel lijsten en een berg glasplaten - van de NS-huisstijl-tentoonstelling uit het treinstel verwijderd en overgebracht naar de container.

De volgende te zetten stap wordt het museum inrichten met treinmeubilair van het gedeelte waar de tentoonstelling "TienerToer" plaatsvindt.

Er was een probleem met een lek in de Hondekop (NSM 386), een leren pakking van de waterleiding in de ruimte voor de HC bleek de boosdoener. Om die plek te bereiken moest wel het halve plafond 'gesloopt' worden. Het is nu meer allemaal keurig in orde. Tenslotte hebben de stoomlocomotieven een poetsbeurt gekregen en houdt "Jan" als altijd de groenvoorziening netjes. Complimenten voor al het werk!

Maar er ligt nog altijd meer werk te wachten en daardoor is er steeds behoefte aan medewerkers/vrijwilligers.

Op de Maliebaan in Utrecht zijn dat mensen voor de volgende taken:

- Op de donderdagen medewerkers van de werk- en poetsgroep (de alleskenners);
- Dan nog versterking in de seinhuisploeg en voor De Arendploeg.

In Blerick in de werkplaatsen ook, maar dan meer technisch georiënteerd:

- Hoogspanningsmonteurs (1500V gedeelte)
- Laagspanning monteurs
- Meet- en regeltechniek experts, zowel conventioneel met weerstanden en relais als aan moderne installaties met PLC's en andere computergestuurde elementen)
- Werktuigbouwers (leidingwerk, VCL's, ventilatiekanalen)
- Interieurbouwers

Bent u geïnteresseerd? Dan bent u van harte welkom! Neem contact op met [Peter Paul de Winter](#), Hoofd collecties van het Spoorwegmuseum.

Sprinter 2133 "op stel en sprong" naar het Spoorwegmuseum

Het voor het Spoorwegmuseum bestemde Sprinter-tweeftrees was al eerder van de Dijksgracht in Amsterdam overgebracht naar de Watergraafsemer om te voorkomen dat vandalisme ook 'onze' 2133 zou treffen. In verband met de beperkte ruimte op "De Meer" moest het treinstel tot medio augustus weer terug naar de Dijksgracht.... En daar dreigde vervolgens weer het vandalisme-spoek waar ook het ex-TEE-treinstel over kan dreigepaten. Om schade te voorkomen werd eind augustus besloten het treinstel dan maar alvast naar het museum te brengen; dat gebeurde op 28 augustus, een voor velen onverwachte ontwikkeling. Nog onzeker is hoe en wanneer publicitair aandacht zal worden geschonken aan deze uitbreiding van de collectie.

Moodusonderzoek

U heeft ze vast wel gezien, de Moodus paaltjes waar bezoekers vragen kunnen beantwoorden over hun bezoek aan het Spoorwegmuseum. De uitkomsten geven aanvullende informatie over de bezoekers en hun voorkeuren. Tot nu toe namen bijna 2.600 personen deze zomer de moeite een aantal vragen te beantwoorden: we vermelden een aantal uitkomsten.
18,4% van onze bezoekers komt uit Utrecht Stad, 13% uit de provincie Utrecht, 23% uit de Randstad en 37,5% van buiten de Randstad. 8% van de bezoekers kwam uit het buitenland.
58% van onze bezoekers is jonger dan 18 jaar oud, kinderen tussen de 0 en 12 jaar zijn met 46,5% de grootste groep. Meer dan de helft (53%) van de Nederlandse bezoekers komt naar het museum met het eigen gezin, 25% met familie, 7% met vrienden, 7,6% met partner en 6,5% van de bezoekers komt alleen. Bijna een kwart van onze bezoekers (23,2%) komt speciaal voor de tentoonstelling "Tosti's, Truffels, Treinen" naar het Spoorwegmuseum. Een meerderheid (57,5%) vindt het leukste aan de tentoonstelling dat je in de treinen mag. De tentoonstelling krijgt gemiddeld 4 sterren op een schaal van 5. Lang niet slecht!

Raadsel

De foto van de vorige keer is De veewagen uit 1864. Gebruikt voor het vervoer van vele soorten vee. Hij staat aan het perron vlakbij de kapper. Een bijzondere wagon, want hij geeft geluiden van zich af: de "roepende" koe. Bij benadering is het mooi om te beleven hoe kinderen op deze wagon reageren. Een loeiende of roepende koe kennen de meesten wel en zeker als dit zo onverwacht klinkt uit die veevagen, dan vraagt dat om aandacht. Dat verwachten de junioren niet in het Spoorwegmuseum! Het geluid van een stoomlocomotief is wat anders. Dat zou ook op zijn plaats zijn, maar dat geluid kennen ze meestal niet.

Hier het raadsel in deze uitgave:

Waar bevindt zich deze poster?

Bijdragen?

Als U ook een bijdrage wilt leveren, stuur dan Uw eventuele opmerkingen, suggesties of foto's naar:

redactie@vriendennsm.nl
editor@vriendennsm.nl

www.vriendennsm.nl
www.spoorwegmuseum.nl

Redactie: Rick Meijer
Eindredactie: Peter van Dorp
Layout: Piet Meijer
Kopfoto: Peter van der Vlist

Deze e-mail is verstuurd aan [{{email}}](#).
Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#).
U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#).
Voor een goede ontvangst voegt u redactie@vriendennsm.nl toe aan uw adresboek.